

Protokoll

Mellomkirkelig råd (MKR)

14.-15. oktober 2021

Kirkens hus og HL-senteret, Oslo

Til stede:

Kristine Sandmæl (leder), Jacob Breda Antonsen (LVF-representant) (14.10.), Marianne H. Brekken (KV-representant), Tron Fagermoen (TN-leder), Tor Kristian Birkeland (representant for misjonsorganisasjonene) (vara for Helge Gaard), Jeffrey Huseby (representant fra Sjømannskirken) (15.10.), Lisa Sivertsen (KN-representant) (vara for Dagfinn Høybråten) (15.10), Liv Hernæs Kvanvig (MRU-leder), Ragnhild Mestad (KISP-leder), Astrid Fylling (vara for Oddny Irene Miljeteig), Atle Sommerfeldt (BM-representant), Monika Tettli, Paul Erik Wirgenes (representant fra Bibelselskapet), Kai Steffen Østensen, Jostein Ådna

Forfall:

Kjetil Drangsholt (LVF-representant), Helge Gaard (representant for misjonsorganisasjonene), Dagfinn Høybråten (KN-representant), Oddny Irene Miljeteig, Andreas Henriksen Aarflot (KEK-representant)

Gjest:

Stig Utnem, Peder Nustad

Til stede fra sekretariatet:

Berit Hagen Agøy, Einar Tjelle, Guro Almås samt andre rådgivere som fulgte enkeltsaker.

Den 14. oktober ble Mellomkirkelig råds 70-årsjubileum markert med en festmiddag på kvelden der også tidligere ledere og generalsekretærer deltok.

Den 15. oktober var møtet på HL-senteret - Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter - hvor det var foredrag og omvisning på utstillingen om hverdagsrasisme.

Atle Sommerfeldt ble på møtet særlig takket av for sin mangeårige innsats for Mellomkirkelig råd.

Saksliste

- Sak MKR 29/21: Protokoller
- Sak MKR 30/21: Nytt fra den verdensvide kirke
- Sak MKR 31/21: Orienteringssaker
- Sak MKR 32/21: Referatsaker
- Sak MKR 33/21: Samarbeid med søsterkirker - oppfølgingsak
- Sak MKR 34/21: Policydokument om Den norske kirkes arbeid med migrasjon, asylpolitikk og solidaritet med mennesker på flukt (3. gangs behandling)
- Sak MKR 35/21: Kirkens arbeid mot rasisme og religiøs ekstremisme
- Sak MKR 36/21: Kirken som økonomisk aktør og ansvarlig forvalter (KM-sak)
- Sak MKR 37/21: Årsplan 2022 for de sentralkirkelige råd: Satsingsområder: Diakoni og fellesskap for barn og unge
- Sak MKR 38/21: Kirkenes verdensråds generalforsamling 2022
- Sak MKR 39/21: Ny møteplan for MKR-møter i 2022
- Sak MKR 40/21: Oppnevning av medlemmer til Katolsk-luthersk samtalegruppe (KATLUSA) 2022-2025
- Sak MKR 41/21: Oppnevning av medlemmer til kontaktgruppen med Human-Etisk Forbund (HEF) 2022-2025
- Sak MKR 42/21: Supplerende oppnevning av medlem til Komiteen for internasjonale spørsmål (KISP) 2021-2023
- Sak MKR 43/21: Eventuelle uttalelser

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 14.-15. april 2021

Vedtak:

Protokollen ble godkjent.

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 13. september 2021

Vedtak:

Protokollen ble tatt til etterretning.

MKR 30/21 Nytt fra den verdensvide kirke

Norges Kristne Råd (NKR)

MKR's behandling:

Tre ting ble poengtert knyttet til blant annet NKRs rådsmøte:

- NKR framstår som et stadig viktigere fellesskap for kirkene i Norge.
- Berit Hagen Agøy leder NKR på en svært god måte.
- Opptak av nye medlemmer i Norges Kristne Råd under rådsmøtet var en krevende sak.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar protokoll fra styremøte i Norges Kristne Råd 19. mai 2021 og saken til orientering.

Kirkenes verdensråd (KV)

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar Rapport fra møte i KV's eksekutivkomite 17.-20. mai 2021 og Rapport fra sentralkomitemøte i Kirkenes verdensråd 23.-29. juni 2021 til orientering.

Det lutherske verdensforbund (LVF)

MKR's behandling:

LVF's President Filibus Musa fokuserte på sist rådsmøte blant annet på vaksinerettferdighet, som er en stor global utfordring for mange av medlemskirkene, og en viktig praktisk utfordring for møtevirksomheten i LVF for tiden.

MKR vil være representert på avskjedsgudstjenesten til generalsekretær Martin Junge 28.10. ved internasjonal direktør, og det sendes en hilsen fra Den norske kirke. Rådet vil få tilsendt den digitale lenken til denne begivenheten.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar Rapport fra rådsmøte i Det lutherske verdensforbund 18.-23. juni 2021 og saken til orientering.

Konferansen av europeiske kirker (KEK)**MKR's behandling:**

Generalsekretær i KEK Jørgen Skov-Sørensen besøkte Oslo 7. oktober og hadde møter med MKR's stab, styremedlem Andreas Aarflot og medlem av finanskomiteen Atle Sommerfeldt. Skov-Sørensen løftet frem tre utfordringer for KEK og økumenikken i Europa:

1. Kirkenes eierskap til KEK er en utfordring
2. Det er mer krevende nå å få kirkene til å samarbeide – trenden er at konfesjonene samler seg hver for seg
3. Det er viktig å synliggjøre kirkene overfor de europeiske organisasjonene

Generalsekretæren har tatt initiativ til en fornyelse av KEK, og på styremøtet i november vil vi drøfte prioriteringene for KEK framover. Viktige spørsmål er hva som skal være kirkenes rolle i det offentlige rom, og hvordan en balanserer ulike hensyn hos majoritets- og minoritetskirkene i Europa.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering.

Økumenisk samarbeid i Norden**MKR's behandling:**

Internasjonal direktør orienterte om at de siste årene har det nordiske samarbeidet blitt revitalisert, for eksempel rundt klima og miljø. Under korona-pandemien har man begynt med regelmessige nettmøter knyttet til samarbeidet i KV, KEK og LVF og et nytt nordisk «Gender Justice»-nettverk er etablert, i tilknytning til LVF.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering.

Communion of Protestant Churches in Europe - CPCE**MKR's behandling:**

Ulla Schmidt og Trond Fagermoen representerer Den norske kirke i CPCE.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering.

Porvoo

MKR's behandling:

Porvoo-samarbeidets 25-årsjubileum ble markert i Trondheim i september, og MKR fikk en skriftlig rapport om markeringen.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering.

MKR 31/21 Orienteringssaker

Nye orienteringssaker:

1. Rapport – Sammen som kirke i hele verden
2. International Dalit Solidarity Network Annual Report 2020-21
3. En kartlegging av kristne migranter og migrantmenigheter – En rapport for Kirkerådet 2021
4. Høringssvar – endringer i saksbehandlingen mv. i Utlendingsnemnda
5. Forventningsdokument om likestilling, inkludering og mangfold i Den norske kirke
6. Den norske kirkes globale oppdrag (KM-sak)
7. Klima- og miljø-saker relevant for Mellomkirkelig råd
8. Norsk Tidsskrift for Misjonsvitenskap
9. Orientering om Sri Lanka v/Stig Utne (Ref.: MKR-sak 33/21) (muntlig)

Muntlig orientering fra organisasjonene (ca. 5 minutter hver):

Kirkens Nødhjelp

Bibelselskapet

Sjømannskirken

Samarbeid menighet og misjon

O-saker utsatt fra april-møtet.

1. Oppsummering av høring etter SMM evalueringen
2. Kristne migranter – Handlingsplan
3. Strategi for Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn 2021-2023
4. Årsrapport fra de kirkelige dialogsentrene 2020
5. Sammen som kirke i hele verden
6. Samarbeid mellom Bispemøtet og Mellomkirkelig råd om «Kirken i møte med jødedom og jøder»
7. Rapport fra Partnermøte i Middle East Council of Churches (MECC) 14. april 2021
8. Årsmelding fra Sjømannskirken 2020 og Økumenisk rapport 2020 fra Sjømannskirken
9. «Biskopen som refset Sri Lankas krigsmenn»: Minneord v/Stig Utne om biskop Rajappu Joseph i Bistandsaktuelt
10. Rettferdskonferansen 2021
11. Kirkeuka for fred i Palestina og Israel 19.-26. september 2021
12. Samisk kirkelivskonferanse 7. juni 2021 med tema «Forsoning – hva nå?»
13. Myanmar's folk trenger vår solidaritet

MKR's behandling:

Ad pkt. 1: Til SMM_aksjonen «Sammen som kirker i hele verden» samlet 183 menigheter inn kr 1,6 mill.

Ad pkt. 5: Rådet vil positivt anerkjenne at forventingsdokumentet om likestilling, inkludering og mangfold (LIM) i Den norske kirke er kommet på plass.

Ad pkt. 9: Orientering om Sri Lanka: Stig Utne, tidligere generalsekretær i MKR, orienterte rådet om bakgrunnen for to tiårs relasjon med interreligiøst medvandringsprogram og kontakt med det økumeniske kristne rådet på Sri Lanka.

I dag er det enda mer singalesisk triumfalisme og etnisk/religiøs motsetning, særlig mellom buddhistene og muslimene, samt nyetablerte evangelikale kirker. Mye av menneskerettighets- og forsoningsarbeidet har stoppet opp. Det kristne rådet forventer at vi fortsetter vår rolle. Rådet trenges for å motvirke forsterkede religiøse spenninger og bidra til trosfrihet og minoritetsvern. Kirkelederturen i 2019 med blant annet både biskop Eidsvåg og biskop Veiteberg ga flere ideer og utfordringer til oppfølging. Blant annet er det snakk om et gjenbesøk fra Sri Lanka.

Ad pkt 11: Kirkeuka for fred: Jostein Ådna hadde i forkant av møtet bedt om at Kirkeuka ble drøftet. Rådet valgte å ikke ta opp saken til behandling på dette møtet. Etter en lengre samtale i rådet ba rådet om en forberedt sak til neste rådsmøte.

Fra Bibelselskapet ved generalsekretær Paul Erik Wirgenes:

- Arbeidet er mange steder sterkt preget av pandemien.
- Burundi blir et av Bibelselskapets nye hovedsamarbeidsland sammen med Cuba.
- Det forberedes ansettelse av ny generalsekretær og ny generalforsamling i det internasjonale Bibelselskapet.
- En forsiktig revisjon av Bibel 2011 kommer i 2023.

Fra SMM ved generalsekretær i Himalpartner, Thor Kristian Birkeland:

- Generelt er det fremdeles slitsomt globalt og med nye smittebølger.
- Fra norsk side er det noe mer reising nå.
- I Himalpartner ser man ofte at festivaler utløser nye smittebølger.
- NMS er i tett kontakt med LVF for å bygge opp Mekane Yesus-seminaret i Addis Abeba som ble rammet av flom i sommer.
- I kjølvannet av SMM-evalueringen arbeides det med/er det ønske om mer eierskap til misjon i bispedømmene, samt en strategiplan.

Fra Sjømannskirken ved generalsekretær Jeffrey Huseby:

- Høyere turnover enn vanlig under covid-19, en del nyrekruttering. Positiv medarbeiderundersøkelse. –
- Ny strategi, nytenkning f.eks. rundt hvilke områder kirkene dekker (fra havnebyer til regioner, land eller flere land).

Fra Kirkens Nødhjelp ved avdelingsleder for kommunikasjon og politikk Lisa Sivertsen:

- Fasteaksjonstema 2022 blir vann, koblet til matproduksjon, og med fokus på Malawi. De fleste expats valgte å bli under covid-19. Nå: Sender ut folk for kvalitetssikring, f.eks. av vannprosjekter. Må samtidig tenke bærekraft og reduksjon i reiser.

- Regjeringsplattformen:
 - Skattekonvensjon er et viktig gjennomslag
 - 1 % til «bærekraftsmålene» (i stedet for bistand) – viktig å sette fokus på de fattigste
 - Vagt på klima – det trengs press!

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd tar sakene til orientering.
2. Rådet vil positivt anerkjenne at «Forventningsdokument om likestilling, inkludering og mangfold i Den norske kirke» er kommet på plass. (O-sak pkt. 5).
3. Mellomkirkelig råd ber om at det forberedes en sak om «Kirkeuka for fred i Israel og Palestina» til neste rådsmøte.

MKR 32/21 Referatsaker

1. Protokoll fra møte i Kirkerådet 27.-28. mai 2021, 15. juni 2021 og 22.-24. sept. 2021
2. Protokoll fra møte i Samisk kirkeråd 10. mai 2021 og 20.-21. sept. 2021
3. Referat fra møte i SMM-rådet 09.06.2021
4. Referat fra rådsmøte i Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn STL 19. mai 2021 og 22. september 2021
5. Referat fra møte i Kontaktgruppen med Human-Etisk Forbund HEF 25. mars 2020
6. Referat fra møte i Kontaktgruppen mellom Buddhistforbundet og Den norske kirke 24. april 2021 og 9. september 2021
7. Referat fra møte i Kontaktgruppen med Muslimsk dialognetterk 3. juni 2021
8. Protokoll fra møte i Komiteen for internasjonale spørsmål KISP 22. september 2021
9. Protokoll fra møte i Menneskerettighetsutvalget (MRU) 26. mai 2021 og 22. september 2021

Referatsaker utsatt fra april-møtet.

1. Protokoll fra møte i Kirkerådet 28. januar 2021 og 15.-16. mars 2021
2. Protokoll fra møte i Samisk kirkeråd 5. mars 2021
3. Referat fra møte i SMM-rådet 12. mars 2021
4. Protokoll fra møte i Menneskerettighetsutvalget 11. mars 2021
5. Referat fra møte i Kontaktgruppen med Buddhistforbundet 25. januar 2021
6. Protokoll fra møte i Teologisk nemnd 18. mars 2021
7. Protokoll fra årsmøte i Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL) 1. mars 2021
8. Referat fra Kontaktgruppemøte med Muslimsk dialognettverk 8. april 2021
9. Protokoll fra møte i Komiteen for internasjonale spørsmål (KISP) 19. mars 2021

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar referatsakene til orientering.

MKR's behandling:

MKR behandlet forslag til fornyet avtaletekst i samarbeidsavtalen mellom Den norske kirke og den lutherske kirken i Brasil. Det kom forslag om en mindre justering i avsnittet «Preamble».

Rådet drøftet også hvorvidt man bør utvide søsterkirkesamarbeidet med flere kirker i Asia, men valgte å følge sakspapirets anbefaling om å drøye med dette, og heller konsentrere seg om å følge opp pågående samarbeidsrelasjoner.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd godkjenner utkastet til fornyet avtale mellom Den norske kirke og IECLB.
2. Mellomkirkelig råd ber sekretariatet ferdigstille en enkel handlingsplan 2022-2023 i samarbeid med IECLB.
3. Mellomkirkelig råd vedtar at det ikke utvides med flere nasjonale kirkeavtaler nå, men ber om at en eventuell framtidig ny kirkerelasjon/avtale utredes på et senere tidspunkt.
4. Mellomkirkelig råd tar Rapport fra digitalt møte med IECLB 23. april 2021 og Rapport fra digitalt COCOP-møte 27.-28. mai 2021 til orientering.

Sak MKR 34/21: Policydokument om Den norske kirkes arbeid med migrasjon, asylpolitikk og solidaritet med mennesker på flukt (3. gangs behandling)

MKR's behandling:

MKR var godt fornøyd med utkastet til policydokument og hadde ingen forslag til endringer.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd vedtar policydokumentet om Den norske kirkes arbeid med migrasjon, asylpolitikk og solidaritet med mennesker på flukt.

MKR's behandling:

Peder Nustad fra Holocaustsenteret holdt en presentasjon om rasisme (vedlegges til rådets medlemmer), og rådet fikk anledning til å besøke utstillingen om hverdagsrasisme.

Det ble understreket at MKRs arbeid bør være rotfestet i relevante FN-dokument.

Den norske kirke som *samhandlende aktør* bør fremheves, særlig overfor myndighetene. Den norske kirke og flere organisasjoner har mange ressurser på dette som er lite kjent. Ikke minst trenger lokalmenigheter kunnskap om dette.

Innspill og momenter fra samtalen:

- Et arbeid med temaet må ta høyde for det store spennet mellom «renspikka rasisme» og det daglige/ubevisste.
- Hva ligger egentlig i *kristen ekstremisme*? Ordet bør forklares tydelig.
- Også mange muslimer opplever at deres religion blir pervertert og misbrukt.
- Den norske kirke bør være selvkritisk på at rasisme skjer også i vår kirke, dels også i våre strukturer. Her trengs bevisstgjøring og oppgjør.
- Våre dokumenter og refleksjoner bør «snakke med» og ikke om, de som er berørt og utsatt.
- Det å skape et «større vi» er viktig.
- Vi må ta med at Den norske kirke har vært en del av fornorskingsprosessen for samene. SKR bør konsulteres her.
- Økt kompetansen hos ansatte, for eksempel kurs i inkluderende handling etc.
- Utvikle og tilgjengeliggjøre verktøy som hjelper oss å vurdere og handle, individuelt og samlet, for å adressere rasisme og diskriminering som påvirker oss alle hver dag.
- Fremme representasjon i vårt lederskap på ulike nivåer. Arbeid med mangfold handler også om representasjon.
- Kontaktgruppene (med andre religioner/livssyn) er svært viktige fora, hvor vi kan lytte til «dem som har opplevd», evt. invitere noen derfra til MKR-møtet.
- Hvordan kan vi som majoritet komme med innsigelser mot minoriteters virkelighetsoppfatning?
- Liturgi kan stenge, oppleves for rigid. Mer tverrkulturell/åpen liturgi kan forebygge.
- Legge til rette for lokal deltakelse i tverreligiøse dialoggrupper, hvor aktive kirkefolk aktivt oppsøker. Skape en «vi»-følelse som har en god effekt mot rasisme.
- Alle ideologier og religioner kan dras i en ekstrem retning. Vi som kristne må selvsagt snakke om og være obs på «kristen ekstremisme».
- Ren awareness-raising (og kompetanseheving) fungerer dårligere enn vi tror, ifølge forskning. Viktigere er direkte møter mennesker imellom.
- Vi mangler fortsatt skikkelig representasjonspolicy her. Handler også om definisjonsmakt.
- Teologisk nemnd har jobbet med dette. Blant annet fokus på egen teologisk arv; «avkolonialisering av luthersk identitet». Rasismen har også en religiøs retorikk.
- Kompetansen på HL-senteret handler ofte om metodikken, den er viktig.
- Viktig at man kan være tydelig på det en mener, men ikke diskriminere. Her har kirken tatt noen grep. Helt legitimt å ha konservativ teologi.
- Bruke syndsbegrepet på en konstruktiv måte.
- Hverdagsrasisme: Bevisstgjøring og utvikle sensitivitet er sentralt.
- Samarbeid lokalt: For eksempel har Kirkelig Dialogsenter i Stavanger etablert vennskap mellom kirke og moske.
- Religiøs ekstremisme: Må ha en nyansert omtale av dette. Det må ikke gå inflasjon i begrepet.
- Kristne migranter blir ofte usynliggjort, noe som er diskriminerende. Tilbedelse på eget morsmål kan være viktig.
- Å flytte diskusjonen fra ideologi til det som erfaringsbasert (jf. Nustad), er viktig.
- Være brobygger mellom teologi og verdifelleskap i det offentlige rom.
- Mye å lære fra tilsvarende arbeid i andre land.
- Religionskritikken er helt nødvendig for å motarbeide religiøs ekstremisme.

- Utfordringen er at vi ikke aksepterer at folk er annerledes.
- Viktig at det i saken arbeides videre med ekstremisme og religiøs ekstremisme, og ikke generelt om diskriminering og inkludering.
- Rasistiske holdninger fremmes av den intellektuelle høyresiden i Europa. Fokus på nasjonal religiøs ideologi er viktig.
- Sannhetskommisjonens arbeid blir viktig også i dette arbeidet, samt erfaringene våre med romani/tatere.
- Bedre at vi tar utgangspunkt i hverdagsrasisme enn strukturell rasisme.
- Retorikk skaper vold.
- Komme i inngrep med statens handlingsplaner.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd har følgende innspill til det videre arbeidet mot rasisme og religiøs ekstremisme i Den norske kirke:

1. Erkjennelse av at Den norske kirke – som resten av samfunnet – har en lang vei å gå for å bekjempe rasisme. De av oss som opplever og utsettes for rasisme, må være premissleverandør i arbeidet.
2. Øke kompetansen og forståelsen av rasisme og diskriminering hos ansatte:
Kurs i inkluderende språk og handling med mål om at alle har grunnleggende kunnskap og forståelse for rasisme og diskriminering, og dermed lettere kan identifisere holdninger og systematisk diskriminering i våre strukturer og menighet.
3. Utvikle og tilgjengeliggjøre verktøy som hjelper oss å vurdere og handle, individuelt og samlet, for å adressere rasisme og diskriminering som påvirker oss alle hver dag.
4. Fremme representasjon i vårt lederskap på ulike nivåer. Arbeid med mangfold handler også om representasjon.
5. Gjennomgå og justere organisasjonens rutiner
 - for rekruttering i tråd med retningslinjer fra likestillings- og diskrimineringsombudet med mål om å bli bedre på “likestilt rekruttering”.
 - for å følge opp aktivitets- og redegjørelsesplikten fra likestillings- og diskrimineringsombudet.
6. Jobbe sammen med andre aktører for å ta et aktivt standpunkt som en samlet antirasistisk bevegelse, og for å avlære strukturell rasisme og diskriminering i bevegelsen.
7. De øvrige innspillene tas med i det videre arbeidet.

MKR 36/21

**Kirken som økonomisk aktør og ansvarlig forvalter
(KM-sak)**

MKR's behandling:

Saksordfører Ragnhild Mestad innledet om saken. KISP har behandlet saken i to omganger.

I saken legges hovedvekten på to felt: Kapitalforvaltning og innkjøp.

- Prøve å formulere noen slagkraftige og enkle grunnlagssetninger i vedtak som kan være viktig overfor menigheter.
- Kapitalforvaltnings-delen kan også bli nyttig for de menighetene som sitter med kapital.
- Det er et problem at aktører som Den norske kirke i realiteten ikke kan velge helt bort ulike sektorer (f.eks. våpen), man kan bare velge hvor stor prosentandel man er villig til å akseptere. Per i dag er det ikke nok etterspørsel til at den typen fond finnes.
- Det er gledelig at vi har meldt oss inn i Church Investors Group.
- Vi bør tenke sammen med andre aktører, sette fokus på ulike tema.
- Forbruksperspektivet viktig, også i kirkene. Det brukes millioner på slutten av året på unyttige ting for å få brukt opp trosopplæringsmidler.
- Vi bør oppfordre menighetsråd og fellesråd til å melde seg inn i KNIF og bruke KNIF på nasjonalt nivå, som vårt fagmiljø på etikk og bærekraft i innkjøp.
- Introdusere begrepet «ideelle aksjeselskap» som kan komme utenom regelverket for aksjeselskap (som blant annet hindret Borg bispedømme å gå inn som medeier av Håpets katedral).
- Aktuelle tema fra notatet bra; menneskerettigheter inkludert arbeidsforhold i produksjon er et viktig tema
- Hvis KM 2021 skal vedta uttalelse om regjeringsplattformen, bør man vurdere å ta inn innspill fra arbeidet med denne KM-saken for å påvirke regjeringen til aktivt arbeid på den internasjonale arena for økonomisk rettferdighet

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd ber om at følgende momenter vektlegges i kirkemøtesaken «Kirken som økonomisk aktør og ansvarlig forvalter»:
 - Det formuleres noen enkle og slagkraftige grunnlagssetninger i vedtak som kan kommunisere godt til menigheter.
 - Saken utformes slik at det blir nyttig for menigheter som har kapital å investere.
 - Samarbeid med andre aktører for å løfte enkelte tema.
 - Løfte forbruksperspektivet overfor menigheter
 - Oppfordre menighetsråd og fellesråd til å melde seg inn i KNIF og bruke deres kompetanse på innkjøp og etikk/bærekraft.
2. Mellomkirkelig råd ber sekretariatet vurdere å ta inn momenter fra denne saken i et eventuelt innspill fra Kirkemøtet 2021 til regjeringen, og benytte denne anledningen til å be regjeringen jobbe aktivt for internasjonal økonomisk rettferdighet.

MKR 37/21

Årsplan 2022 for de sentralkirkelige råd:

Satsingsområder: Diakoni og fellesskap for barn og unge

MKR's behandling:

MKR var invitert til å gi innspill til Kirkerådets to satsninger: diakoni og fellesskap for barn og unge.

Innspill og momenter fra samtalen:

På ungdom/diakoni:

- KFUK-KFUM har mange ressurser som det kan dras veksler på, som for eksempel program på arbeid mot utenforskap.
- Det som tidligere het NKR Unges Rådsmøte, bør sjekkes. Er det noe å bygge på her?
- NMSU har flere ressurser som kan være relevante, blant annet «U-kirke i Stavanger.»
- Flere SMM-organisasjoner har reiser til land de arbeider i, fellesskapsbyggende og god bevisstgjøring på internasjonal diakoni for ungdommer, som kan nå bredere ut enn kun organisasjonene. Dilemmaet her er klimafotavtrykket.
- «KUPP» er et felles tiltak i Agder/Telemark med støtte til ungdom som faller utenfor, og som har særlig behov for støtte. Strategiske midler i 2021 bør videreføres og utvides i 2022 med strategisk samarbeid mellom kommune og kirke.
- Eierskap til planer/prosesser hos unge er viktig. Involvering av yngre generasjoner er nøkkelen. Innholdet må være relatert til utfordringer i dagens samfunn. Svarene (og spørsmålene) må være åpne nok i komplekse spørsmål.
- Samarbeidsråd for barne- og ungdomsorganisasjoner er viktig å forholde seg til med tilsvarende kontakt på bispedømmenivå.
- Den norske kirkes eget ungdomsdemokrati bør tenkes inn. Det utgjør et stort rekrutteringspotensial.
- Viktig å jobbe med 18-30-gruppen.
- Bruke digitale midler strategisk med tanke på å bygge bærekraftige fellesskap globalt med ungdom.
- Viktig at vi kobler barn og unge til ulike kirker, også nært i Norden og i Porvoo-området. Mye å lære av våre nærmeste naboer.

Diakoni - generelt

- Hvordan er broen/flyten mellom Kirkerådets satsning og lokalmenigheten? Prosessen her kan klargjøres.
- Hvordan kople lokal diakoni strategisk inn mot kommunenes planer?
- Vanskelig å holde de to satsningene fra hverandre. De er ofte integrert.
- Fint med inspirasjon fra internasjonal diakoni, samtidig som det er viktig med norsk kontekstuell tilnærming. Her har vi noe å jobbe med. Vi har fort for «klare svar». «Forandringshuset» og «Helt ærlig» i KFUK-KFUM har noe av dette.
- Kirkens «merverdi» er et vanskelig begrep, men i så fall handler det om at vi har en viktig religiøs kompetanse.
- Kirken er diakonal. Det kan vi være med å løfte fram, sammen med andre kirker.
- MKR/AU har gode innspill, som støttes. Men hvordan kople unges engasjement for klima eller mot rasisme med tro?
- Å styrke det som allerede finnes, og samhandling er viktig.
- Vi trenger en styrket faglighet i Den norske kirke på rasisme og arbeid mot ekstremisme.
- Generelt mye støtte til sakspapiret og MKR/AUs innspill
- Synliggjøring av MKRs arbeidsfelt på SoMe er viktig.
- Kartlegge og analysere kirkens arbeid med bærekraftsmålene.
- Tall knyttet til økumenisk og internasjonal diakoni bør inn i kirkestatistikken.
- Menighetenes eierskap til misjonsorganisasjonene må styrkes, og kirken bør enda tydeligere søke KNs og misjonsorganisasjonenes kompetanse i menighetsarbeidet, inkludert barne- og ungdomsarbeidet.
- Det trengs mer metodeutvikling i lokaldiakonien; lære fra og videreutvikle de gode eksemplene
- Forholdet til institusjonsdiakonien må styrkes i kirkens plandokumenter, og det er behov for å se etter måter å styrke forholdet mellom lokalkirken og institusjonsdiakonien.

- Vurdere en satsing på kirkekaffen som diakonalt tiltak: Fast, gratis møteplass for alle, uavhengig av gudstjenestedeltakelse.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd ber om at innspillene tas med i det videre arbeid med årsplanen for 2022.

MKR 38/21: Kirkenes verdensråds generalforsamling 2022

MKR's behandling:

Pandemien har på en særlig måte rammet KV og ført til en meget krevende planlegging av generalforsamlingen.

Den formelle delen av generalforsamlingen er viktig, men er bare én del av denne. Det skal for eksempel være gudstjenesteliv, 23 økumeniske samtaler, workshops etc.

Hvordan bringer vi inn temaet også i vår egen kirke? Her blir MKR, KR og BM viktige da Kirkemøtet er utsatt, og at det derfor ikke er mulig å lage en sak til Kirkemøtet. Men det vil bli en fersk rapport fra generalforsamlingen på Kirkemøtet.

Innspill og momenter fra samtalen:

- Det vurderes å presentere noe om Sannhets- og forsoningskommisjonen i samråd med Samisk kirkeråd.
- Man bør begynne nå å tenke hvem som kan være med av interesserte lekfolk. I Tyskland er det lagt godt til rette for dette. Et besøksprogram planlegges.
- Det bør tilrettelegges en samling også for observatører og en utvidet delegasjon.
- De teologiske fakulteter og teologidagene bør utfordres på KV's tema.
- Det vil bli spennende å se hvor mye Europas krise, f.eks. kristen nasjonalisme/populisme, blir vektlagt på generalforsamlingen. Slike strømninger finnes for så vidt i hele verden.
- Nå er det viktig at KV bidrar inn i Europa.
- Fire tekster i Paulusbrevene som er viktige på tema/forsoning, 2 Kor 5,14; Rom 5; Kol 1 og Ef 2. Jostein Ådna anbefaler Jean de Dieu Rafalimanana fra Madagaskar som har skrevet PhD om dette. Kan være en viktig ressursperson.
- Hvordan bringe nye mennesker inn i det økumeniske arbeidet? Vi må legge oss i selen og tenke hvordan ungdom kan involveres, gjennom stewardprogram, Global Ecumenical Theological Institute (GETI), sideprogram etc.
- Karlsruhe er stedet hvor den tyske forfatningsdomstolen holder til. Noe symbolsk ved stedet.
- Teologisk nemnd kan bidra med kollokvier over dette, både i forkant og i etterkant.
- Nå er det tid for å spille inn tema og navn, også fra det bredere nettverket. Eksempel: Forslag til hovedtaler. Innspill sendes til Marianne Brekken.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd ber om at det meldes inn en sak om KV's generalforsamling til Kirkemøtet i 2022, og at det kan prege Kirkemøtet også på andre måter.

2. Mellomkirkelig råd ber om at tema for generalforsamlingen blir seminardelen ved neste MKR-møte.
3. Mellomkirkelig råd ber om at det til neste rådsmøte utarbeides en framdriftsplan om arbeidet fram mot generalforsamlingen.

Sak MKR 39/21: Ny møteplan for MKR-møter i 2022

Vedtak:

Mellomkirkelig råd vedtar følgende møteplan for MKRs rådsmøter i 2022:

27.-28. januar
(9.)10.-11. mai
13.-14. oktober

Sak MKR 40/21: Oppnevning av medlemmer til Katolsk-luthersk samtalegruppe (KATLUSA) 2022-2025

MKR's behandling:

Det ble bemerket at rådet gjerne kan spille inn forslag, og at det ved neste korsvei bør vurderes å oppnevne en eller flere yngre medlemmer.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd gjenoppnevner Einar Vegge, Anne-May Grasaas, Kjetil Aano og Aud V. Tønnessen som Den norske kirkes medlemmer i Den katolsk-lutherske samtalegruppen 2022-2025.

Sak MKR 41/21: Oppnevning av medlemmer til kontaktgruppen med Human-Etisk Forbund (HEF) 2022-2025

Vedtak:

Mellomkirkelig råd oppnevner følgende personer som medlemmer av Kontaktgruppa med Human-Etisk Forbund for perioden 2021-25:

- Halvor Nordhaug, biskop i Bjørgvin
- Oddbjørn Leirvik, professor emeritus i interreligiøse studier ved Det teologiske fakultet, UiO

- Peder Gravem, professor emeritus i religionsvitenskap ved MF vitenskapelig høyskole for teologi, religion og samfunn
- Ingeborg Sommer, sokneprest i Skøyen

Sak MKR 42/21: Supplerende oppnevning av medlem til Komiteen for internasjonale spørsmål (KISP) 2021-2023

Vedtak:

Mellomkirkelig råd oppnevner Ingrid Vik til medlem av KISP for resten av perioden 2021-2023.

Sak MKR 43/21: Eventuelle uttalelser

Ingen uttalelser ble foreslått.

Neste møte i MKR: **27.-28. januar 2021 på Kirkens hus, Oslo.**